

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ
ΤΟΥ Π.Κ.ΙΩΑΚΕΜΙΔΗ

Αμυντική πολιτική Ευρωπαϊκής Ένωσης: στόχοι και αντιφάσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δημοσιοποίησε την πολυαναμενόμενη Ευρωπαϊκή Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική (EDIS) με συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους (προμηθειών, εμπορίου, παραγωγής κ.ά.) μέχρι το 2030 και ρυθμίσεις, χρηματοδοτήσεις (1,5 δισ. ευρώ), επιδοτήσεις, κ.λπ. για την ενίσχυση της πολεμικής βιομηχανίας προκειμένου η Ευρώπη να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει... την «αναμενόμενη», ως προβλέπεται, «Ρωσική επίθεση» μετά την εγκατάλειψη της από τις ΗΠΑ ύστερα από την πιθανολογούμενη επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ.

Πρόκειται εμφανώς για ένα γαλλικής έμπνευσης σχέδιο (για τη στήριξη και της παραπαίουσας γαλλικής πολεμικής βιομηχανίας) που στηρίζεται ενθουσιωδώς και από την πρόεδρο της Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν (έκδηλα ως προϋπόθεση για την υποστήριξη Μακρόν στη δεύτερη θητεία που επιδιώκει). Συνεκτική αμυντική βιομηχανική στρατηγική είναι οπωσδήποτε αναγκαία για την ΕΕ και τα κράτη-μέλη (ανάμεσά τους και η Ελλάδα η οποία μπορεί υπό προϋποθέσεις να επωφεληθεί σημαντικά). Αλλά...

Το πρώτο ερώτημα που εγείρεται είναι εάν το συγκεκριμένο τόσο κεντρικά κατευθυνόμενο σχέδιο υπό τον έλεγχο της Επιτροπής (α λα ΚΑΠ!) θα μπορέσει να εφαρμοσθεί σε μια ελεύθερη εν πολλοίς οικονομία. Πολλές χώρες, ανάμεσά τους και η Γερμανία, αμφιβάλλουν. Το κρίσιμο όμως ερώτημα είναι διαφορετικό. Πόσο νόημα έχει μια κοινή αμυντική βιομηχανική στρατηγική χωρίς κοινή αμυντική πολιτική και τελικώς κοινή άμυνα. Και το οξύμωρο του όλου πράγματος είναι ότι τόσο η σχετική Ανακοίνωση της Επιτροπής όσο και ο γάλλος επίτροπος Τ. Μπρετόν, αλλά και ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Κρ. Λίντνερ («ΤΑ ΝΕΑ» 6/3), έσπευσαν να επισημάνουν ότι «η ευθύνη και αρμοδιότητα για την άμυνα ανήκει στα κράτη-μέλη». Τερατώδες λάθος.

Η ευθύνη και αρμοδιότητα είναι διαμοιρασμένη ανάμεσα στα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Συνθήκη ρητά προβλέπει «τον προοδευτικό καθορισμό κοινής αμυντικής πολιτικής που μπορεί να οδηγήσει σε κοινή άμυνα» (αρθ. 24 ΣΕΕ). Και θεσμοθετεί τη ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής (αρθ. 42,7) σε υλοποίηση της κοινής άμυνας. Επομένως η βιομηχανική αμυντική στρατηγική θα πρέπει στέρεα να τεθεί μέσα στο πλαίσιο της κοινής άμυνας. Και αυτό οφείλει να επιδιώξει η Ελλάδα στη διαπραγμάτευση που θα ακολουθήσει.

Παράλληλα ο Τ. Μπρετόν αναγγέλλει ότι «η Ευρώπη τίθεται σε κατάσταση οικονομίας πολέμου» (war economy mode), άποψη που εμφανίζεται να συμμερίζεται και ο γάλλος πρόεδρος Εμ. Μακρόν. Η προσέγγιση αυτή, όπως και οι διπλώσεις για χερσαίες ευρωπαϊκές δυνάμεις στην Ουκρανία, οι συζητήσεις για αποστολή πυραύλων μεγάλου βεληνεκούς κ.λπ. τείνουν να δικαιώσουν το τοξικό αφήγημα Πούτιν ότι η Ρωσία δεν είναι σε πόλεμο με την Ουκρανία αλλά συνολικά με τη Δύση. Η Ουκρανία είναι απλώς ένα proxy.

Ως έχουν έλθει τα πράγματα, οι Μακρόν, Σολτς, Σάντσεκ και κάποιοι άλλοι ψύχραμοι ευρωπαίοι ηγέτες παράλληλα με την προώθηση της αμυντικής βιομηχανικής στρατηγικής θα πρέπει να διερωτηθούν τι θα έκαναν στη θέση τους οι Βίλι Μπραντ, Φρ. Μιτεράν, Ζ. Ντελόρ; Πάντως όχι αυτά που κάνουν. Θα αναλάμβαναν πρωτοβουλίες και θα προωθούσαν πολιτικές για να περιφρουρήσουν/αναδείξουν την Ευρωπαϊκή Ένωση ως «εγχείρημα ειρήνης» / peace project (που πρωτίστως είναι) με κοινή αμυντική πολιτική/κοινή άμυνα για τη συλλογική προστασία της Ευρώπης (της Ουκρανίας περιλαμβανομένης).